

1928

برنجی جلد

0534

tehran

T 12

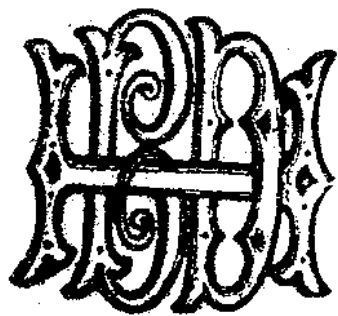
خانہ بیلکسی مجموعہ سی

خانہ بیلکسی درنگی عمومی مرکزی طرفندہ نشر اولونور

مدیری :

ضیاء الدینہ فخری

خلق بیلکسی درنگی کاتب عمومیس

آنقرہ

1928

خلق أدبیاتنك شكلری ایچنده اوریشنال خیالری احتوا ایتك اعتباریله «مانی» لرك اهمیتى بویوکدر. اوزرلرنده خلقك تحسس طریزیه، تحسسلرنی افاده و تبلیغ قابلیتنه، دوشونوشنه، دیلنه عائد مختلف تدقیقلر یاپیلمق امکان و استفادەسی اولان «مانی» لردن هر نسخهده الیشیر پارچه بولوندوراجغز. ایلك نسخه مزده خلق بیلکیمسك أدبی قسیمی ایله اشتغال ایدەن آرقاداشلرمزدن بایبوردلو محمدطورخان بکك بایبورد وحوالیسندە طویلامش اولدوغی مانیلردن الیشنی ضیالالدین فخری بکك بعض کلهلره عائد اولمق اوزره یاپدیغی حاشیهلره برابر نشر ایدیورز. [1]

وان ژەنەپ، خلق بیلکیمسی ایله أدبیات تاریخی آراسندە ایش بولومنی دوشونورکن بویولده بر بولومك شخصیتلرك تشکلی اعتباریله یاپیلماسی لازم کلدیکنی سویلیور، شاعرلرك، أدیبلرك و حکایه جیلرك بالذات کوروئمە دکاری دورلرك خلق بیلکیمسی طرفندن، شخصیتلرك تشکلی ایتدیکی دورلركده أدبیات تاریخی طرفندن تدقیق اولونمسی ایجاب ایتدیکنی ایضاح ایدیور. [2]

بو باقیمدن مایلر، أدبی خلق بیلکیمسك تام معناسیله موضوعی در. زیرا شاعرلرك شخصیتی بولرده کوروله من. اونلر تماماً معشری درلر. یالکیز بعضی پارچهلرك مصراعرلنده، کلهلرنده، تلفظلرنده عائد اولدقلری منطقهك خصوصیتلری واردر. نته کیم بو نسخه مزده نشر ایتدکارمنك شرقی آنادولویه خاص رنگاری طاشیدیغی آشکاردر. ایلرده، خلق أدبیاتمنك بو مهم ساحه سنه عائد طویلاما عملیه سی کاملاً ایتدکدن سوکرا یاپیلاجق علمی تدقیقلر و تحلیللر شبهه سز بو نقطه اوزرنده اعظمی فعالیتی صرف ایدەجکلردر.

H. B. D

— 2 —

شوکلن آتلیمیدر
باقك قیر آتلیمیدر
هرکلن یاری صورار
یار بهله طاتلیمیدر. [4]

— 1 —

قاوون ایچنده چکیت
بیلنده آلتون دیویت
سوهرم انکارم یوق
اورته بویلو بر یکیت. [3]

[1] طویلادقلری مانیلری بوشکلده مجموعه مزده نشر ایتك ایستیه نلره صحیفه لرمنك دائما آچیق اولدیغنی سویلکه حاجت کورمه یورز.

[2] وان ژەنەپك Folk - lor عنوانلی کتابندە سرد ایتدیکی بوفکرلر [20 - 10 : p] احمد خلیل بك طرفندن « حیات » مجموعه سنك سکسان ایکنجی نسخه سنده نشر ایدلمشدر.

[3] چکیت، «چکردك» ک برنوع تلفظ طریزی.

[4] بهله، «بویله» نك شرقی آنادولوده تلفظ طریزی.

— 3 —

یشیل شالم سنده در
بر اوجی ده بنده در
جنتدن حوری چیقسه
ینه کوکم سنده در .

— 4 —

داغلك باشی قاردر
غملی یوره کیم دارد
دردسز آدام اولورمی
هر کسك دردی وارد .

— 5 —

قارشیده هرک ایده رلر
هر کفی ترک ایده رلر
قورقارم نازلی یارم
سنی بدن ایدرلر . [1]

— 6 —

بهار یشیل یاپراقدر
باشنده کی یاپاقدر
چوق ناز ایتمه سودیکم
أك صو کمز طوبراقدر . [2]

— 7 —

آه ایتمه ایشیدیرلر
قابو بر قومشودرلر
بن اولدیکم قاییرمام
یاره صو طاشیدیرلر . [3]

— 8 —

منی منی بی اکار
منی به کلن بکمر
منی کرچك دکدر
برآزده کوکل اکلر . [4]

— 9 —

نجره ده دیکنلر
بیاض ایشلیك دیکنلر
صاراردی واغان کچدی
یار حسرتی چکنلر . [5]

— 10 —

برقیز کوردم آغاریر
باغچه ویریر باغ آلیر
بر کوردم برده کورسهم
جمله یارام صاغالیر . [6]

— 11 —

کوندوز در کچیلمه یور
کیجه در سچیلمه یور
کوکل برطوب ابرشیم
دولاشدی آچیلما یور . [7]

— 12 —

صو کلیر آقار کیده
یارکلیر باقار کیده
یارك شاهین باقیشی
جانمی یاقار کیده ،

[1] هرک ایتمک : اکیله جک تارلانک احضاری ایچون یاپیلان عملیه .

[2] یایاق ، قالباغک دیگر آدی .

[3] بوراده قاییرمق ، قایغوايتمک ، اندیشه ایتمک معناسنه در .

[4] منی ، نظم شکلرندن بری اولان « مانی » نک شرقی آنادولوده آلدینی تلفظ شکلیدر .

[5] واغان کچمک ؛ بردنبره صاراروب صولق .

[6] صاغالق ؛ صاغ اولق ، ایشلمک ، شفا بولق .

[7] بو مانی ، بایبورد حوالیسنک اصل مالی دکدر . برنجی ، ایکنجی ، دردنجی مصراعلرک

صوک کله لرنده کی تصریف حالی ، دها زیاده ، استانبول شیوه سنه کوره در .

— 13 —

هی یاورولر یاورولر
آناچ اولمش یاورولر
ایلك دردی صاغالدی
بیم دردم یاورولار . [1]

— 14 —

بوپوکار اشمه پوکار
یارامی دشمه پوکار
یارم بوردن کچنده
صو ویر سویلشمه پوکار . [2]

— 15 —

طاغ اوستنده وار یوللر
سوکیلیم مکتوب یوللار
دعا ایدک قومشولر
قاووشسون حسرت قوللر

— 16 —

یارالرم کوز کوزدر
ألك سینهمده کزدر
دیلم دیر وازکچلم
کوکلم دیر اونه سوزدر .

— 17 —

اوغلان اور کدر
باللی بور کدر
قالدیریک صاقلاک
بن برکون کر کدر

— 18 —

استانبول یازه بکزمه
چیل اوردهک قیزه بکزمه
یارمک یاناقاری
تازه کیرازه بکزمه

— 19 —

استانبول یازدر قیزلر
کوزهلی آزدر قیزلر
بنی جانمندن ایتدی
کویده کی نازلی قیزلر

— 20 —

آی آیدیندر ایشیقدر
ترکم دولو قاشیقدر
قوجا قاری سن زورلاک
اوغلک باکا عاشقدر .

— 21 —

بو باغلر اولو باغلر
میوه سی صولی باغلر
یارعقلمه دوشه نده
کوک کورلر بولوط آغلار . [3]

— 22 —

بو باغلر بهله باغلر
لاهور شال بهله باغلار
قوش قونماز بلبل اوتمهز
چول اولسون بهله باغلر . [4]

[1] آناچ ، باورونک بویودکن صو کرا آلدینی حال ، عضوی تکملی کوستیر بر تعبیر .

[2] اوچنجی مصراعده کی (کچنده) ، کچدیکی زمان ، کچدیکی وقت مقامنده در . دیگر

مانیلرده بوکا تصادف ایدیه بیلیر .

[3] اوچنجی مصراعده کی (دوشه نده) دوشدیکی زمان مقامنده در .

[4] برنجی و دردیجی مصراعلرده کی (بهله) ، بویله دیمکدر ، ایکنجی مصراعده کی «بل» ک مفعول حالیدر .

— 23 —

بو باغلر اولو باغلر
اطرافی صولو باغلر
حسرتلر قاووشانده
كوك اوينار بولوط آغلار .

— 24 —

بو صو آهسته کیده
دولاشیر دوسته کیده
بیقیلا سین چول بایبورد
صاغ کلن خسته کیده

— 25 —

بو کیجه اوچ کیجه در
صوبی سرخوش کیجه در
کیدك صورتك یارمه
یالکز یاتمق نیجه در .

— 26 —

دوت آغاجی دوت ویریر
یا راغنی قیت ویریر
سه ووب سه ووب آلماسی
اوده باشقه طاد ویریر . [1]

— 27 —

صاری توله صاریلیر
نه سویاسه م داریلیر
اولدیکمه غم چکمه م
دوشمان سکا صاریلیر .

— 28 —

آی آیدیتدر آییلماز
کیجه طورنا یایلماز
أرکن قیزك ممه سی
اممه ایله دویولماز .

— 29 —

بر آی دوغدی کنار سز
یار وفاسز بن عارسز
اویله بر آه چکرم
آشمدن یانارسز . [2]

— 30 —

چایر اینجه ییچیلمه ز
صو بولانیق ایچیلمه ز
بکا دیرلر یاردن کچ
جاندن طاتلی کچیلمه ز .

— 31 —

ها ایکیمز ایکیمز
کلابدندر یوکمز
سن طولو اول بن یاغمور
یاغاق کیدهك ایکیمز . [3]

— 32 —

اوغلان برچمك نه چوق
فسکدن اینجری صوق
نظر داغلر ده ویریر
سندده برکنز کوزدن قورق . [4]

[1] قیت = قحط

[2] یانارسز ، «یانارسکنز» ک شرقی آنادولو لهجه سی تصریف طرزنده آلدینی حال .

[3] یاغاق ، کیدهك ؛ «یاغالم» ، «کیدهم» ک شرقی آنادولو لهجه سی تصریف طرزنده

آلدینی حاللر .

[4] برکنز = بر دفعه .

— 38 —

باغه كل بوستانه كل
زلفك دستهله كل
بنی كورمك ایسته رسهك
یالاندن خستهله كل .

— 39 —

آی آیدین آچدی كوزهل
ألنده تشتی كوزهل
أکیل بر بوسه آلم
یوره كم كچدی كوزهل . [3]

— 40 —

منی دیمكه كلم
قایماق نیمكه كلم
مراقم منی دكل
یاری كورمكه كلم .

— 41 —

آق قوللوم آق بیلکلم
صرتی كوموش تفنكلم
نره لرده كزرسك
بنم آرسلان یوره كلیم .

— 42 —

منی منی یه كلام
بندن او یاره سلام
آغلایوب اینجینه سین
دولانوب ینه كلام . [4]

— 33 —

قرنفیل بوغمق بوغمق
اولورمی یاردن دویمق
یاردن دویدم دییهك
جائزدر بوینك اورمق .

— 34 —

بوكارك طاشنه باق
كوزمك یاشنه باق
کیمی سه وسه یار اولماز
طالعسر باشمه باق .

— 35 —

کیده رم آرتق آرتق
باش آچیق یاقا یرتیق
دیدم درددن قورتولام
درد کلدی درددن آرتق [1]

— 36 —

کیده رم دور دییهن یوق
کباب اولدم یین یوق
آیریلق کوملکنی
بزدن باشقه کین یوق .

— 37 —

اوغلان سن او قومشسك
نه دردی چوق ایمشسك
كوزهلر پای پای اولمش
سن اوراده یوقشسك . [2]

[1] قورتولام = قورتولایم

[2] پای پای اولق = تقسیم ایدلک

[3] تشتی : چاشیر ییقانه جق بووک لکن

[4] كلام = کلیم .

- 43 —
چایره سردم کلیم
کل اوطور بنم کلیم
نه دیدمده کوسدوردیم
لال اولسون بنم دیم
- 44 —
کل بنم آلیشیغم
بال ایله قاریشیغم
ایل یاننده کوسیلی
کیزلیده باریشیغم . [1]
- 45 —
مانغال باشنده قالدیم
اینجه فکره دالدم
قاپیلر چالندجه
نازلی یار کلیر صاندم
- 46 —
طوت آغاجی ده کیلم
یل وورانده اکیلم
اکیل بر بوسهك آلم
بن بایاغی ده کیلم . [2]
- 47 —
کیده رسهك أشك اولیم
ایشلیکهك پشك اولیم
هر زده قوناقلارسهك
کیجه یولداشك اولیم . [3]
- 48 —
آل شالم یشیل شالم
قارلی داغلر آشالم
آرامزده اوزون یول
بز ناصل قاووشالم .
- 49 —
بوداغی آشام دیدم
آشام دولاشام دیدم
بر وفاسز یار ایچین
هرکسه پاشام دیدم .
- 50 —
بوداغلر لیلی داغی
لیلی نك لیلی داغی
قوشمشم غم چیفتنی
سه وهرم لیلی داغی . [4]

MEHMET TURHAN

[1] آلیشیق = مونس ، باریشیق = سه پاتیک معناسنه .

[2] دکلم، شرقی آنادولوده ده کیلهم طرزنده اوقونور. اکیلم = اکیلهیم، آلیم = آلایم.

[3] ایشلیک = ایچلک ، منتان ، ایشلیکهك = ایشلیکهک ، بشی = منتان آردی .

اولیم = اولایم .

[4] قوشمشم تصرفنی (قوشمیشام) شکنده اوقویکزکه مانینک تثبیت ایدلدیکی محلك تلفظ خصوصیتی یاشایلسین .